

No 2199

A harcslók
üzemete

Előszó helyett

Chavérim!

Nektek küldjük ezt a füzetet... Szeretnénk, ha megismernétek ebből Erec Jiszraél, Izrael államának szavát, a szabadságáért harcoló nép hangját... Kereteink szűkek, mégis reméljük, hogy e lapokról megérezitek azt az erős szellemet, amely harcra, ellenállásra szólít fel, megismeritek azt az erőt, mely zászlónkat lengeti...

Erecben egyelőre elhallgattak a fegyverek. Hatályba lépett a fegyverszüneti egyezmény, de erősek kell maradjunk és nem ringathatjuk magunkat illúziókban. Két lehetőségre kell felkészülnünk... ha békét hoz a holnap, a világon senki nem fogja nagyobb örömmel üdvözölni nálunk; de ha harc folytatására kényszerülnénk — tudni fogjuk fokozni és befejezni az *igazi békéért* vívott harcunkat. Korunk azt követeli, hogy a legnagyobb erőket mozgósítsuk minden téren. Korunk a zsidó szétszóratás aktív munkábalépésének széles lehetőségét nyitja meg, — a mozgósítást Erecért... anyagban, emberben egyaránt.

Népünk sorsáról a „kerekasztal konferenciákon“, tanácskozásokon és találkozásokon tárgyaltak. Ma már a döntés átkerült a szuronyok hegyére, gyárok munkapadjaira és az ekék éleire, ott van a kémiai laboratóriumokban, zsidó tudósok köreiben... harcolók tábortüzei körül, a nép munkájában, veritékében és vérében.

Ha elegendő erőnk lesz ahhoz, hogy *kellő időben* mozgósítsunk mindent, ami harci erőnket szolgálja — akkor megrövidíthettük a győzelemhez vezető utat...

A fegyverszünet akkor következett be, amidőn Izrael seregei nagy offenzívát készítettek elő. Fel kell készülnünk a folytatására!

Chavérim! E füzetben a harcolók, az ereci ifjúság szavát küldjük Hozzatok — a galuti zsidó ifjúsághoz. Szolgáljon ez a füzet is téglául abban a nagy hídban, amely Izrael népét és Országát köti össze.

NIMROD

Sámson halála

És mikor a filiszteusok fejedelmei összegyűltek, hogy az ő istenüknek Dágonnak nagy áldozatot áldozzanak és hogy örvendezzenek, mondának: Kezünkbe adta a mi Istenünk Sámson, a mi ellenségünket.

És mikor látta őt a nép, dicsérték az ő Istenöket, mert — mondának — kezünkbe adta a mi istenünk a mi ellenségünket, földünk pusztítóját és aki sokakat megölt mi közülünk.

Lőn pedig, hogy mikor megvidámult az ő szívok, mondának: Hívjátok Sámson, hadd játsszék előttünk. És előhívák Sámson, a fogházból és játsszék őelőttük és az oszlophoz állították őt.

Sámson pedig mondá a fiúnak, aki őt kézenfogva vezette: Eressze el, hadd fogjam meg az oszlopokat, amelyeken a ház nyugszik és hadd támaszkodjam hozzájuk.

A ház pedig tele volt férfiakkal és asszonyokkal és ott voltak a filiszteusok összes fejedelmei és a tetőzeten közel háromezren, férfiak és asszonyok, a Sámson játékának nézői.

Ekkor Sámson az örökkévalóhoz kiáltott és mondá: Uram, Isten, emlékezzél meg, kérlek, én rólam és erősíts meg engemet csak még ez egyszer, óh Isten! hadd álljak egyszer bosszút a filiszteusokon két szemem világáért.

És átfogta Sámson a két középső oszlopot, melyeken a ház nyugodott, az egyiket jobbkezeivel, a másikat balkezeivel és hozzájuk támaszkodott.

És mondá Sámson: Hadd vesszek el én is a filiszteusokkal! És nagy erővel megrándította az oszlopokat és rászakadt a ház a fejedelmekre és az egész népre, mely abban volt, úgy hogy többet megölt halálával, mint amennyit megölt életében.

És lementek az ő testvérei és atyjának egész háza és elvívék őt és hazatérvén eltemették Czóra és Estháol között, atyjának, Manoahnak sírjába, minekutána húsz esztendeig ítélte Izraelt.

T'nach. Bírák könyve. XVI. fejezet. 23—31. vers.

Ami az ujsághírek mögött van . . .

Haifa elfoglalása

A döntő harc Haifa elfoglalásáért az arab fegyveres erők kezéből szerdán a kora reggeli órákban kezdődött, április 21-én.

„A parancsnokság északi kerületének szolgálatos tisztje voltam ezen a reggelen“, — meséli Haifa elfoglalásának egyik felelős tisztje. „Egyszerre csenget a telefon és a telefonon keresztül egy határozott hang, az ipari központtal szembenlévő állásunk parancsnoka jelenti: „Az angol katonaság elhagyja az épületet, nagy sürgés-forgás látszik az épület körül. Mit kell tennünk?“ — kérdezi a fiú. Kiadtam a parancsot: „Készítsd elő embereidet a hely megszállására rögtön az angol katonaság távozása után.“

Igy is történt.

Néhány percre rá csenget a telefon és ugyanaz a hang jelenti: „Behatoltunk az épületbe és ott állásainkat rendezzük és erősítjük. Az angol katonaság távozóban van.“ Alig néhány percre rá rohanva érkezik a parancsnokság szobájába egy futár és izzadtan jelenti: „A katonaság elhagyja állásait a Borovszki-házban“ (egy hatalmas bérház, melyet a katonaság megszállva tartott). Rögtön ki lett adva a parancs: elfoglalni a házat!

Közben a kerületi parancsnokság megbeszélésre gyűlt össze, hogy az újonnan alakuló helyzetet tárgyalja. Ezzel egyidejűleg mintegy félórán keresztül mind újabb és újabb jelentések és futárok jelentik: „A katonaság távozik, a katonaság kiüríti állásait“.

Nyilvánvaló, hogy az angol katonaság elhatározta, hogy kiüríti azt a területet, melyet a zsidó és az arab hafiai városrészek között megszállva tartott és ez szükségessé tette bizonyos tények megállapítását és azonnali tevékenységet a kiürítendő területek azonnali elfoglalására a Hagana erői által.

Közben az egész frontszakaszon arab támadás veszi kezdetét. A lövések különböző oldalról jöttek, golyózápor zúdult a zsidó

házakra. Egész reggel nem szüntek meg a futárok jelentései az angolok távozásáról és arab támadásokról a zsidó állások ellen. A feszültség percről percre nőtt.

Reggel 6 óra 40-kor jelenti egy megfigyelő: „Vaadi Szalimban nagy készülődés látszik az arabok körében. Ugy nézi ki, hogy Hadar Hakarmelt készülnek megtámadni.”

7 óra 30-kor jelenti: „Azonnal le kell állítani a zsidó közlekedést a Vaadi Rusmija fölötti hídon. Az arabok lönek az országútra, minden oldalról erős tüzelés folyik az úttest felé. Az utasok számára nagy a veszély, a közlekedést le kell állítani ebben az irányban.” 7 óra 45-kor Váádi Szalim felől erős tüzelés indul meg golyószórókból és gépfegyverekből a Hadar Hakarmelre. Mi még a helyzetet tárgyaljuk, miközben illetékes zsidó forrásból jelentik nekünk: Achmed Bek, a haifai arab csapatok egyik parancsnoka, találkozott ma reggel az angol katonaság néhány parancsnokával és bejelentette nekik, hogy amennyiben a katonaság nem fog beleavatkozni, az arabok magukra vállalják a kezdeményezést...

A célzás egész világos volt. Szükségszerű volt, azonnal cselekedni, amilyen gyorsan csak lehet, mielőtt még az arabok megszervezhetik a támadást. Miközben mi a szükséges intézkedéseket megbeszéltük, egyik jelentés a másikat követte, futárok és összekötők, telefon- és rádiójelentések egyszerre hozták az ujságokat a front különböző vonalairól.

7 óra 45-kor jelenti: A katonaság elhagyja a házakat Michaelis és egyéb utcákból. 9 óra 30-kor kiürítették Haifa kormányzósági épületét és mi azt rögtön megszálltuk. 11 órakor délelőtt jelentik: Az arabok örületes tüzet kezdenek „Bren“-típusú angol gépfegyverekből az új kereskedelmi központra. A tűz szakadatlanul folyik, két sebesültünk van.

Közben erősítést kérnek a Borovszki-házban elfoglalt állásainkból, amelyet három oldalról támadnak. Ugyanakkor jelentik: Az arabok beépítik magukat a Barzilai-utcában lévő közös bérházak alatt.

Az egyik bérházzal megszakadt a kapcsolatunk. Az ipari központ megközelítése nehéz és veszélyes, az arabok uralják a környéket. A telefonba segélykérés hallatszik. Valaki az új kereske-

---

Emlékezz: minden képességednek értéke nemcsak azon múlik, hogy hogyan, hanem azon is, hogy mikor veszed igénybe.

delmi központból kéri 4 sebesült azonnali kórházbaszállítását, kik már több mint 2 órája fekszenek ott, s a kórházba vezető út járhatatlan. A déli órákban jelentik: hogy a katonaság ágyúkat állított fel a zsidó állások felé a Shell-híd környékén.

A harc közepette 4 szakaszunk harcba indult két irányban azzal a céllal, hogy megszállják az utakat Vaadi Rusmije, az öböl és a munkásnegyedek felé, másik irányban pedig hegyoldalon a Hadar Hakarmel és az új kereskedelmi központ között elterülő arab városrészen keresztül.

Az első osztag súlyos harcok közepette nyomult előre a Nadzsada (arab katonai alakulat) háza felé és a Szalah-A-Din-utcában lévő félkör alakú megerősített épület felé, a másik osztag pedig az arab városrész szívében egyengette útját az új kereskedelmi központ felé.

A harcok súlyosodtak. Az arabok valósággal tombolnak, az állásaikra zúduló tűz percről percre erősödik. Az arabok nehéz aknavetőket, gépfegyvereket, golyószórókat és puskákat használnak. De mindez nem használ. Délelőtt 11-kor jelenti a drótnélküli, aki az előnyomuló szakaszokkal halad: az arabok tömegesen menekülnek a hegyoldali arab városrészből és a keleti pályaudvar körzetéből. 11 óra 30-kor jelenti a drótnélküli: hírszolgálatunk megtudta, hogy az arabok állásról-állásra jelentik, hogy municiójuk fogytán van és így kénytelenek visszavonulni a Keleti körzetből. A jelentés hozzáteszi: az arabok maguk között a legvadabb káromkodással illetik egymást, melyeknek hacsak egy kis részük teljesülne, akkor rég győztünk.

A városháza körzetéből aggasztó jelentések érkeznek. Egy futár jelenti: hadianyagtartalékunk egyre fogy, az ellenség nagy erőket összpontosít a közelben. Az arabok előkészületeket tesznek a városháza meghódítására. Azonnal erősítést küldtünk oda, akik az arabokat megfutamították, sok veszteséget okozva nekik. Mindjárt utána jelentik, hogy a Nadzsada székházat 14 óra 30-kor az arra kijelölt szakaszaink elfoglalták. Egy halottunk és 7 sebesültünk van, erősítést kérünk. Másik jelentés: Ein-Dor sikátorban súlyos harc folyik. Egy arab akna állásunkat eltalálta és parancsnokunk meghalt. A parancsnokságot átvettem, küldjetelek azonnal erősítést és municiót!

16 óra 25-kor a kezünkben lévő telefonközpontból jelentik: az ablakon keresztül nagy ellenséges erők látszanak, melyek a telefonközpontot bevenni készülnek. Küldjetelek erősítést. Mi itt csak 15-en

vagyunk. Közben egy másik jelentés: „Emberek elfoglalták a Szalah-A-Din-utcában a „Félkör épületet“, hatalmas tüzelés közép-pontjában vagyunk, minden oldalról. Az ellenség igyekszik bennünket bekeríteni.“

A feszültség egyre nő. A Nadzsada házából egyre ismétlődnek az erősítést kérő jelentések. Estig 5 halálos áldozatunk és 15 sebesültünk van itt. Az ellenség bekerítette a helyet és hatalmas tüzelést folytat szüntelenül megerősített állásaink ellen. Segélykéregek egyre ismétlődnek. „Nincs elég erőnk a harc folytatására“, mi van az erősítéssel? Válaszoljatok azonnal mi van az erősítéssel?“ Az ellenség elkeseredetten rohamozza az épület bejáratát. A helyi parancsnok megparancsolta embereinek, hogy amennyire csak lehet, takarékoskodjanak a lőszerrel. Az arabok ezt kihasználva, egyre jobban megközelítik a házat és állásaikból kézigránátokat vetnek felénk. Egymást követő hullámokban próbálják az arabok megrohamozni a házat, azonban minden alkalommal legénységünk visszavetette őket.

„Parancsot kaptam, hogy minden áron segítséget nyujtsak embereinknek, ami nem volt könnyű feladat. És midőn a helyzet súlyosbodott, parancsot adtam két szakasznak, hogy az arab városrészen keresztül a lehető legrövidebb idő alatt érkezzenek el és csatlakozzanak a Nadzsada-házban harcoló egységünkhöz, — meséli egyik tisztünk midőn visszatért és nem győz „emberei“ bátorságáról beszélni. — Hat órát tartott ez az út, melyet normális körülmények között 20 perc alatt meg lehet járni.“

„Súlyos harc közepette nyomultunk előre. Mindjárt indulásunk után egy emberünk elesett és néhányan megsebesültek. Mi azonban folytattuk az előrenyomulást, amely életem egyik legnehezebb cselkménye volt. Valósággal borzalom, hogy milyen tűz zúdult felénk állandóan. Lépésről-lépésre haladtunk előre, amíg célhoz nem értünk.“

Estefelé az arabok új erőket vetettek harcba. 17 órakor jelentik az ipari központ körzetéből: Az ellenség aknákat küld az arab Halisza irányából az ipari központ felé. 5 órakor kénytelenek voltunk visszavonulni a „Félkör épületből“. Erről a következő jelentés számol be: „A kapcsolat a két szakasszal, amely a félkör épületet elfoglalta, rövid idő után megszakadt. Súlyos harcban állottunk az

---

Hadsergünk alapja — a szigorú fegyelem és a parancsnok és katonái közötti baráti, bajtársi viszony.

arabokkal — meséli az ottani egység parancsnoka, — három oldalról támadtak bennünket. A parancsnoksággal megszűnt a kapcsolatunk. A lőszerünk egyre fogyott, nem volt más választásunk, mint visszavonulni. Parancsot adtam tehát a visszavonulásra. Súlyos tűz közepette kiürítettük a házat és estefelé biztos helyre érkezünk Tel-Amal városnegyedbe.

Ujabb aggasztó jelentések érkeznek a telefonközpont sorsáról. 17 óra 30-kor tudomásunkra jutott, hogy az arab légió készül a házat elfoglalni, rögtön ki lett adva a parancs, hogy kísérletüket minden áron meg kell hiúsítani. Ugyanakkor jelenti egy futár, hogy arab fegyveres erők csoportosulnak Vaadi Rusmije környékén. 20 óra 45-kor jelentik Tel-Amalból, akik összeköttetésben voltak a Nadzsada-házzal: A helyzet nagyon rossz, ha nem kapnak azonnali erősítést, sokáig nem fogják bírni az épületet tartani. 23 órai jelentés a naplóban: A negyedik kísérlet a Nadzsada-házban lévő szakaszunk megerősítésére kudarcot vallott.

A helyzet tehát percről-percre súlyosbodik. Ujabb kísérlet történt az arab gyűrű áttörésére. 23 óra 15-kor jelenti a drótnélküli, amely a Nadzsada-ház irányába előnyomuló páncélos osztagunkat kíséri: Mindeddig sikertelenül kíséreljük meg embereinket kimenteni a körülzárt házból. Egyik páncélos autónk használhatatlanná lett. Egy másik ég. Molotov-palackokat dobtak rá, a többi három páncélos még nem érkezett ide. A Nadzsada-házból egyre ismétlődnek az erősítés- és lőszerkéérések. A segítség azonban — embereink hibáján kívül — egyre késett. Ezzel párhuzamosan másik két szakaszunk súlyos harcban állott a hegyoldalon. Súlyos utcai harcok árán törtek maguknak utat és az esti órákban sikerült egyesülniök a vasúti központban harcoló szakaszunkkal. Itt súlyos harc folyt. Arab lesipuskások ékelték be magukat a környéken és minden kísérletünk őket állásaikból kizavarni — sikertelen maradt.

Kellemes bátorítást és győzelmünkben való hitünk megerősítését kaptuk éjjel, mikor a „Kol Hamagén“ (a Hagana rádiója) arabnyelvű felszólítását hallgattuk. Este volt. Egyik arab házból a másikba nyomultunk előre. A házak egyikében látszik, hogy éppen most hagyták el annak lakói. Gyönyörű eleganciával berendezett szobát találunk; néhány fehérneműdarabon kívül, mely a padlón hever, egyáltalán nem volt észrevehető a szökésnek semmi jele. Az éjjeli szekrényen rádió állott. Mi győzelemtől megittasulva leheveredtünk néhány percre pihenni a szép szobában. Egyikünk megszólal: Bajtársak, nyissuk ki a rádiót és hallgassunk egy kis

arab zenét... És mikor bekapcsoltuk a rádiót, a héber bemondó biztos hangját halljuk, miközben a Hagana parancsnokságának felszólítását olvassa arab nyelven: „Haifa állandó lakosai! Azonnal kergessétek el körötökből az összes bűnös idegeneket, vessétek ki magatok közül őket; teljesítsétek kötelességeket családokkal és gyermekeitekkel szemben, mert mi elhatároztuk, hogy megtisztítjuk Haifát a bűnös rablócsapatoktól, ha azt Ti magatoktól nem végzitek el.

Arabok vigyázzatok! Tartsátok távol magatokat minden háztól és utcától, minden olyan városrészről, melyben az idegen bűnözők fészkelnek. Azonnal ürítsétek ki e negyedeket nőktől és gyerekektől és küldjétek őket biztos helyre.“

Nem mindenben alakultak az események harcosaink akaratának megfelelően. Szerda éjjel 1 óra 50-kor (április 22.) egy futár jelenti: A Wechsler-szállodában egy zsidó asszony holtan fekszik és hatan sebesültek.

A nehéz küzdelem azonban nem maradt eredmény nélkül. Éjjel 2 óra 5 perckor kezdtek érkezni a jó hírek. „Elfoglaltuk a szeszgyárat.“ „A vasúti központ épületei kezünkben vannak. A félkör alakú ház kezünkben. A Javne-utcai házakat elfoglaltuk. Az épületeket erősítjük“ — jelentik egymásután röviden.

A súlyos csapás csak éjfélkor érte az ellenséget, mikor súlyos aknavetőket hoztak működésbe a Hagana erői. Az aknavetők „megpuhították az alsó arab várost. 15 percig tartott ez a tüzelés, de ez elég volt ahhoz, hogy a kb. 50 lövedék teljes felfordulást idézzen elő az arabok körében és kezdetét vette a tömeges menekülés. Reggel 6 óra 30-kor jelentik, hogy az arab parancsnokság megszökött helyéről és az Irak-utca romokban áll. Miközben az arabok tömegesen menekülnek, örömmel ölelkeztek össze a Hagana ifjai, akik a Hadar Hakarmelről lejövet az arab városon keresztül összetalálkoztak az alsó városban harcoló, csapatainkkal. A harc még néhány órán keresztül tartott. 6 óra 30-kor jelenti megfigyelőnk a Szalah-A-Din-utcából, hogy a Nadzsada-ház körül egyre folyik még a harc. És csak 7 óra 25-kor sikerült embereinknek elseperni az arabokat a Halisza felé vezető területről és ezen az úton az első segítséget nyújtani a Nadzsada-házban nehéz hely-

---

A parancsnokság széles hatáskörrel jár, mert nagyobb felelősséget visel magán — semmiképpen sem jelent megtiszteltetést és címet.

zetben helytálló szakaszunknak. Százak és ezrek menekülnek gyalog, teherautókon és vasúton különböző irányokba, üresen hagyva az arab Haifát.

Mindjárt ezután különböző jelentések kezdtek érkezni parancsnokságunkhoz a város egyes részeinek megszállásáról. A Hagana egységei egész Haifát uralják már. Reggel 8 óra 25-kor, csütörtökön megújult a rendes autbuszjárat a Hadar Hakarmel és a kikötő városrész között, ahol az új kereskedelmi központ is van. 9 órakor egységeink az arab városrészben lévő Hamra piactérre érkeztek és nem találtak benne egy élő lelket sem. „Minden sivár, kihalt, az üzletek zárva, semmi élet nincs a máskor zajos térségen — jelenti egy emberünk, ki az elsők között érkezett oda — csak néhány öreg arab nő és néhány beteg forgolódik élénken ide-oda.“

Ugyanakkor jelentés érkezik a katonai hatóságoktól, melyben tolmácsolják az arabok kérését, hogy kerek asztalnál tárgyaljanak a fegyverszünet feltételeiről.

Egyszerre csak a katonaság is akcióba lép. — 12 óra 35-kor ágyúlövedékek érik a „Magbit Hahitgajszut“ (az eréci háborúsalap) épületét. Ugyancsak ágyúlövedékek érik az ipari központ környékét. A repeszdaraboktól többen megsebesültek. A katonaságnak ezen beavatkozása „A rend és a békéért“ két halálos áldozatba és több sebesültbe került.

13 óra 35 perckor a haifai parancsnok jelenti: Az ijedelem az arabok körében percről-percre nő, kórházaik telve vannak halottakkal és sebesültekkel, utcáikon holttestek fekszenek és nincs ki összeszedje őket. Ahány arabbal találkoztam, mind türelmetlenül várja a megegyezést, melyet szerintük a fegyverszünet ügyében kell, hogy kössenek a zsidókkal.

A kikötő parancsnoksága jelenti: Ma reggel 6-kor hatalmas arab tömeg tört be a kikötőbe, hogy csónakokon és uszályokon Akkoba meneküljön. Déli 1 óráig több mint hatezer arab menekült a kikötőn keresztül, feltehető, hogy estig még mintegy 10.000 arab fog elmenekülni. A délutáni órákban a Hagana parancsnoksága a következő parancsot adta ki az arab területeket megszálló osztagaihoz:

„Hagana összes egységeihez! Egységeink, melyek az arab bandákkal harcolnak a városban súlyos csapásokat mérnek az ellenségre és a gyilkos fészkekbe hatolnak az arab negyedekben, hogy azokat megtisztítsák. Az ellenség csapatának üldözése közben sok, az araboknak szent hellyel találkozunk és sok házzal, melyek-

ben nagy vagyon van. Ezennel felszólítjuk a Hagana harcosait, valamint Haifa zsidó lakosságát: A szent helyeket tiszteletben kell tartasuk és sehol meg ne gyalázzátok. Mindent el kell követni, hogy mecsetekbe ne hatoljunk be, azokat ne támadjuk meg és ne szállásoljuk el benne katonáinkat. Óvakodjunk attól, hogy az arab nép mély vallási érzéseit sértsük. Mi a fegyveres ellenség ellen harcolunk és senki ne próbálja kiélni magát a szomszéd nép érzéseinek megsértésében.

Egyetlen haifai zsidó se nyúljon az elhagyott arab vagyonhoz, minden vagyon, mely a harcok területén tulajdonosaik által el lett hagyva, ellenőrzés alá lesz helyezve és törvényes tulajdonosainak vissza lesz juttatva.

Harcunk igazságos és tiszta és senki ne mocskolja azt be hozánk nem méltó cselekedettel. Aki ezen rendelkezésnek ellene fog szegülni, viselni fogja a következményeket és szigorúan meg lesz büntetve.“

Az esti órákban a „Kol Hahagana“ rádiója jelenti:

„Súlyos harcok után, melyek egész éjjel folytak Haifa városában, a Hagana erői elfoglalták az összes arab városnegyedeket, az ellenség erőit súlyosan verve, elfoglalta a kormány épületeit és bekerítette az ellenség maradványait. A város arab vezetői az angol tábornokhoz és a város zsidó polgármesteréhez, Sabtaj Lévihez fordultak és közvetítésüket kérték a Haganával való fegyverszünet megkötésére. A tábornok Haifa Hagana parancsnokához fordult és kérte a fegyverszünet feltételeinek megszövegezését. A közzölt feltételek a következők:

Az arabok teljes fegyverzetének és hadifelszerelésének leszerelése és átadása a Haganának, a városban lévő összes idegen származású arabok letartóztatása fogolytáborokban a Hagana ellenőrzése alatt; az összes ellenünk harcoló európai nácik átadása a Hagana ítélő bíróságának; a Hagana teljes uralma az egész város felett.

Délután 4 órakor összeültek a városházán az arabok képviselői, a Hagana kerületi parancsnokságának képviselője, a zsidó lakosság képviselője, az angol tábornok és az angol kerületi kormányzó. Fel lettek olvasva a fegyverszünet feltételei és azok egyhangúlag el lettek fogadva. Az arabok halasztást kértek további tanácsko-

---

A parancsnok mindennekelőtt nevelő — ezért tudnia kell egyszerű katonának is lenni.

zásra. Az ülés újbóli megnyitásakor az arabok képviselője bejelentette, hogy nem tudják elfogadni a feltételeket, mert az arabok nem fogják neki engedelmeskedni. Ők inkább hajlandók az egész várost kiüríteni arab lakosaitól.

A kiürítés már folyik. Az angol katonaság kötelezte magát, hogy az arabok rendelkezésére bocsátja a szükséges szállítóeszközöket. Megállapodtak abban, hogy néhány arab a városban marad a Szent helyek őrzésére.

Az angol katonaság a Haganával együtt kutatásokat fog végezni a várost elhagyóknál és fegyverüket el fogja kobozni. Az elkobzott fegyverek május 15-ig bezárólag át lesznek adva a Haganának.

Az arab vezető szerint a nap folyamán 15.000 arab hagyta el a várost. A város elhagyása az éjjeli órákban is folyik.

A Hagana erői bázisaikban és állásaikban cselekvésre készen állanak. A még megmaradt elszigetelt fegyveres fészkek teljes szigorral meg lesznek semmisítve. A Hagana úgy békére, mint harcra készen áll.

Pénteken, április 24-én elcsendesedett a harc. Délelőtt 11.55-kor jelenti egy szakaszparancsnok: Elfoglaltuk az arab parancsnokság épületét és benne két ágyút és sok nehéz municiót találtunk. 14.33-kor a város közelében lévő Halisza parancsnoka jelenti, hogy ők is hajlandók fegyverszünetről tárgyalni.

Este a szabadság ünnepének előestéjén, 5708. év Peszach estején a Hagana parancsnoksága a következő napiparancsot intézte az összes Karmel körzeti (Haifa vidéke) egységeihez:

„A Haifa városában lefolyt súlyos harcok és fegyveres egységeink uralmának teljes biztosítása után a város egész területén, a főparancsnokság, valamint a Karmel körzeti parancsnokság üdvözlését küldi minden harcosnak, parancsnoknak és közlegénynek.

Az összes harcosok bátorságról, magas katonai teljesítőképességről és hűségről tesznek tanuságot. Néhány körzetben kegyetlen és elszánt ellenséggel állottunk szemben, mely a legmodernebb fegyverekkel és magas tüzelőképességgel rendelkezett. Megtörtük ellenségeinket a front minden vonalán előre kidolgozott terv szerint, magas katonai teljesítménnyel, a legteljesebb önfeláldozással, elszántsággal, és a különböző fegyvernemek és egységek nagyszerű együttműködésével. A Hagana győzelme ezekben a harcokban egyengette az útját a haifai héber önállóságnak és közelebb hozza a zsidó függetlenséget az egész országban.

Hagana harcosai! Feladatotok nem ért véget. Az ország súlyos harcban áll. Népünk minden reménységéért és életéért küzdünk. Legyetek készek a további cselekvésre. Nincs most időnk pihenésre. További harcokra lesztek felszólítva a haifai körzetben, ahol az ellenségnek még fegyveres erői vannak, valamint az ország többi részeiben.

Legyetek erősek. A szabadság üdvözetével köszöntöm harcosainkat: tisztelettel adózunk a nehéz harc áldozatainak! Gyors felépülést sebesültjeinknek.“

Lake Succes-ből Mose Shertok a következő sürgönyt küldte: „Add át üdvözetemet a szabadság ünnepére az UNO frontjáról a jövő városának jövőjét biztosító védőinek, parancsnokának, parancsnokainak és minden harcosának.“

Szombaton megadták magukat a Haifa vidékén lévő arab közösségek: Balad-A-Sejh, Chauasza és arab Jagur, melyek az arab csapatok bázisaiként szolgáltak és állandóan támadták az országutakon a zsidó közlekedést. A katonai hatóságok tanácsára falvaikat teljesen elhagyták.

A Hagana parancsnoka a következő intézkedéseket fogantatosította ezen a napon: „A város és környékéért folyó harcok befejeztével az ellenség veresége után, valamint az angolok távozása után a város területéről, ezennel kikiáltom a főparancsnokság rendelete értelmében független zsidó uralmat Haifa városa és környéke felett.

A főparancsnokság helybenhagyásával a Hagana fogja gyakorolni a kormányzás minden ágát felső nemzeti intézményeink rendelkezéseinek megfelelően mindaddig, míg a zsidó kormány felelős hatóságai átveszik a város vezetését.“

A rangot nem azért kaptad, hogy uralkodj katonáid fölött, hanem hogy cselekvésre vezesd őket.

Pontosság — és nem szőrszálhasogatózás, ügyesség — és nem elhamarkodottság, megfontoltság — és nem csökönyösség, bátorság — és nem kalandvágy, hidegvér — és nem közömbösség; — ezek a jó parancsnok tulajdonságai.

Hangok az éjszakában

— „Kész vagy?” — sűgott
a hang a néma,
csöndes éjben.

— „Készen!” — sűgott
a hang a néma,
csöndes éjben.

— „És elhagyod
az otthonod,
rokont, barátot?”

— „És elhagyom
az otthonom,
rokont, barátot.”

— „És tudsz-e menni,
messze menni
s nem remegni?”

— „Tudok menni,
messze menni
s nem remegni...”

— „Végy hát kezedbe lángot,
menj és ne kérdd, mi vár ott —
és ne nézz soha hátra!”

— „Kezembe vettem lángot.
Megyek, akármilyen vár ott.
Nem nézek soha hátra.”

S. SALOM
DAN LIVNI ford.

Léjzer „Csöppsége”

Gád Kármí meséje

I.

Mindenki ismerte Sosannát a »másodiktól« — még Léjzer is ismerte. Azonban, ha valaki véletlenül Sosánna felől érdeklődött nála, dühösen húzta fel szemöldökét, amelyek között megjelent a kérdőjel: »melyiket gondoljátok, azt a szökét?« — habár tudta a gazember, 100 százalékosan tudta, hogy olyan fekete az a kislány, mint a szén és éppen ezért nagyon férfiatlant dobant az ő férfias szíve, mikor csak a nevét emlegették.

Tulajdonképpen Sosanna nem ismerte mindazokat, akik őt ismerték. Azt mondják, Léjzert sem ismerte. Hogyan is ismert volna minden bajszos legényt az egységnél?

Azután egy nap jöttek és azt mondták: Sosánna elment. Nehéz volt ezt elviselni és az egész csapat elhatározta, hogy felkotorják érte Negeyet mint egy zöldséglévest. De hamarosan lecsillapodtak. Nemsokára jöttek a páncélautók. Léjzer — annak dacára, hogy régi sofförnek számított —, — egy apró kis háromtonnás Dodge-t kapott. Lefedték, körös-körül, acéllemezekkel és a többi páncélosokhoz képest egy nevetséges kis bogár lett belőle. Ezt adták Léjzernek.

Azt mondta Léjzer: Az én kis csöppségem és az egész csapat »csöppségnek« hívta a páncélost; míg ő szívében belül, Sosánnának nevezte. Azt is mondják, hogy valahol a motoron fel is írta krétával: *Sosánna*. Így lett belül az én kis Sosánnám, míg a banda száján »Léjzernek a csöppsége« és senkisésem gondolta, hogy másképp is nevezhetnék ezt a járművet.

Rövidem ez a csöppség túltett a többi páncéloson. Először apróságokon kezdte. El kellett utazni sürgősen Nirimbe — gyujtsuk be az egyik nagy páncélost? — egy fenét. Léjzer, vedd a csöppséget és röptibe gyerünk Nirimbe. Rövid idő alatt annyi golyót kapott,

hogy úgy nézett ki, mint egy konyha-reszelő. De a háromtonnás Dode utazott mint ahogy a költő mondja: »mint a vihar«.

Amikor egy kissé rendbeszedtük magunkat és az ügyek a kezünkbe kerültek — Lójzer is kapott egy őrsöt, amit inkább egy sejtnek neveznék. Három emberből állt. Két puská, meg egy ismétlő fegyver. Végül a negyediknek Lójzer egy Sten-nel. És amint látod őket, ezt a négyet, annyit dolgoztak, mint egy század. A csöppség minden különösebb megerőltetés nélkül gördült le az országútról és dőcögött a feltört földeken, mint egy teve. Nem egyszer részesült meleg fogadtatásban — de általában mindig megállta a helyét.

Különben nem Lójzer volt a páncélos parancsnoka. Ezrának hívták az őrs vezetőjét. Mit csináljunk? Ilyen az élet. Mégis a gépet továbbra is »Lójzer csöppségének« nevezték, ezután sem gondolt arra senki, hogy más neve is lehetne.

De ha kedves az életetek, nem ajánlanám, hogy Lójzer masinájával kikezdjétek. A negevi arab bandák mégis megkísérelték. Egyszerűen nem tudták, hogy mi vár rájuk. Bizony szomorú vég; ilyen fűrgeséghez, tűzhöz és »szemtelenységhez« nem voltak hozzászokva. Legtöbbször megjelent a »harmadik« és az húzta ki őket a veszedelmes kátyúból. Élvezet volt nézni, hogyan igyekeztek a brittek megmenteni minden begatyázott arab »népfelkelőt«, aki elkallódott a nyájtól és elvesztett lélekjelenlétét kereste.

De mit szaporítsuk a szót, az események bizonykodnak önmagukért. Röviden: Lójzer csöppsége félelmetes szörnyként szerepelt a sivatag gyilkosainál és amilyen mértékben mi megszerettük, éppen olyan mértékben nőtt vele szemben az ellenség gyűlölete.

2.

Negevben eső esik.

Ti azt mondjátok, rendben van — de kérdezzétek meg a »vezeték« őreit, értem alatta a negevi vízcsöveket. Majd megmondják nektek. Vannak helyek, ahol ez meg sem kottyán; az eső összetasztja a homokszemeket és úgy lehet rajta utazni, mint a betonországúton. Viszont vannak helyek, ahol félelmetes. Sár! Pedig a páncélos és a sár olyanok, mint két macska egy zsákban.

Egyszer Lójzer útrakél csöppségével, Ezrával és még két emberével. Csak úgy ni, semmi különöset nem szállítanak. Egy kevés

élelem, a multheti lapok és néhány takaró a vezeték, melletti egyik őrnek.

Utaznak. Megeréd az eső. Egyenlőre az országúton haladnak. A csöppség dolgozik, mint egy ördög. Ha nem történik semmi különös, egy negyedóra múlva odaérkeznek.

Hirtelen lövések a baloldaltól, vagy 150 méterről. Először a gumikra lőnek, azután a soffőrfülkére céloznak. Az ellenző kopog, mint jégesőben.

Léjzer gyorsít és figyel, hogyan válaszolnak a bajtársai. Egy arab szőlőkert közelébe érnek, ami még Matuzsálem idejéből ragadt ott. Utána kanyar és a kanyar el van torlaszolva. Fékezni mégsem szabad, hanem gyerünk neki. A kormány kifordul, a csöppség lefordul a töltésen és a töltésről ki a mezőre. A motor sikolt, a kerekek forognak a felázott talajon, mint egy vattacsomón, azután megnyílik a föld. Süllyedünk. Második sebesség, első sebesség, ruckwärts, nem segít semmi. Az a katonai szakkifejezés következik, amit nem lehet leírni és nincs tovább. »Nyakig vagyunk« — kiáltja Ezra.

Közben a tűz közeledik. Pák! Az egyik koppeny odavan. — »Elhagyni a gépet« — adja ki a parancsot Ezra. »Kettesével gyerünk a szőlőbe.« »Én megyek utoljára« — mondja Léjzer és fedezi Ezrával együtt az első két visszavonulót. Ezek meghajolva rohannak keresztül az országúton és beugranak a szőlőbe. Most ők tüzelnek és Ezra ugrik — utána Léjzer. Kívülről bizony nyomorultul néz ki a csöppség, majdnem nyakig sárban, de valójában nem sérült meg.

Elhelyezkednek a szőlőben. Az ellenség közeledik és még mindig a csöppségre lő. Ugylátszik nem vették észre a túloldaltól az ugrást. A csöppség fedezte őket. »Tüzet szüntess« — szól a parancs. Várnak.

Az ellenség nem tudja mire vélni, hogy hirtelen elhallgatott a tűz a páncélosból. Megkísérelnek még egy sortüzet. Nincs válasz. Lassan közelednek, kezdetben fedezettel, azután anélkül. Tizen vannak. Nem többen.

Ők négyen vidáman nézik. Tízzel még elbánnak. A gépfegyvert becélozzák. Azután a puskákat, »tűz!!«

Három gyilkos egyből lefekszik. A többi ijedten futásnak ered, — »Tűz!!«

Még egy hanyattesik, azután még egy, tíz lépésre onnan. Hár-

man maradtak, hasravágódnak és megpróbálnak válaszolni. A gépfegyver fedez.

»Léjzer, vissza a páncéloshoz:«

Léjzer néhány ugrással visszatér. Észrevették és a tűz most neki szól.

Hirtelen golyózápor valahonnan. Mi történt?

A kanyarból egy brit tank bukkan elő. Ugylátszik nem tetszett nekik a játék. Az arabok elesnek és megfutamodnak, ez nem a tervek szerint történt.

Az arabok is tüzet szüntetnek. A szőlőben is elhallgat a kattogás. A tank a csöppséghez közeledik; úgy néz ki mellette, mint egy hegy.

Léjzer kibúvik. Magyarázni próbálja, miért is ment le az országútról és süllyedt el a pokoli sárban. Szegényes szókinccsével, kézzel és lábbal, héberül és arabul magyaráz. Azok nem válaszolnak, csak állnak a páncélos körül.

Egy gondolat támad Léjzer agyában. Elmegy gyalog a kibbucig, hoz egy traktort és kihúzza a csöppséget, mielőtt még besötétedne. Elindul. A »sárgák« nem szólnak neki egy szót se. Beér a szőlőbe, megmagyarázza a gyerekeknek a tervet. Rendben van, Elindulnak a dombon keresztül a kibbucba.

3.

Mire visszajöttek a traktorral, látták, mire is várt a brittek tankja olyan nagy türelemmel, a Léjzer csöppsege mellett. Egy arab teherautó igyekezett kihúzni azt a sárból, fel az országútra. »Vigye el őket az ördög!« — fenyegeti meg a britteket. Léjzer. »Csak a testemen keresztül« és már ugrik is a traktorból, azonban a társai megfogják:

»Te mafla, egyből szentet csinálnak belőled!«

Megpróbálnak a másik oldalról közeledni, megfenyegetik az arabokat. Semmi sem használ. A csöppség már fent van az országúton és vonszolják tovább.

»Ne engedjük, ne engedjük, az ördögbe is, hagyjatok engem!«

A fogai összeverődnek, a szemét előnti a vér, de nincs mit tenni. Így van ez. »Várj« — próbálják megnyugtatóni, »miután elindultak, az angolok is letűnnek — megpróbáljuk visszavenni«.

Hiába! Elindulnak, de a tank a dögökkel fedezi őket. A csöppség fogságba esett...

Aznap és másnap úgy járt le és fel Lėjzer az udvaron, mint egy őrült. Nem evett, nem ivott, nem lehetett hozzá szólni.

Azt mesélték, hogy a csöppséget Gházába hurcolták és ott nagy az öröm. Már utazgatnak is benne és már löttek is belőle a mi embereinkre és a csöppség, ez a hitehagyott...

Azután jött a parancs a körzettől, hogy a csöppséget el kell fogni, vagy fel kell robbantani. *Élve vagy halva!*

A dolgok ezután úgy következtek, mint a mesében. Es mielőtt még szóhoz jutottál volna, az ügyet Ezrára és embereire, illetve Lėjzerre magára bízták.

»Nem« — mondotta Lėjzer, »nem fogjuk felrobbantani — én visszaszerzem épen, egészében«.

»Csak minden filozófia nélkül« — mondták neki — »a lényeg, munkára fel!«

Két páncélossal indultak útnak — nem fogták el. Elindultak hárommal — fogd meg a szelet a mezőkön. Egyszer megtámadtak belőle egy convoyt, kétcolos gránáttal löttek rá — és megszökött.

Ezra, Lėjzer és a többiek elhatározták, hogy lesben állnak a ghazai országúton. Éjjel mentek ki, beásták, becélozták a fegyvereket és vártak. Arab teherautók mentek keresztül — engedték. Gyalogosan mentek arabok, meg számárháton — hallgattak. Azt hitték végre, nincs szerencsájük. — Egyszerre csak megjelent a csöppség. Mint egy kis ördög és Lėjzer valami meleget érez a zubbonya alatt, amit a vágyakozás és a harag kevert meg szívében. »A gumikra« — szól a parancs — »tűz!«

Pak, pak, pak — a csöppség lecsúszik az árokba — tüzelni kezdenek belőle. Majd megpróbálnak kijönni. Egyenként ugrálnak ki és meñekülnek.

»Tüzelj!!!«

Ketten buknak el, háromnak sikerül eltűnni egy közeli szőlőben.

Lėjzer ugrik ki elsőnek. Rohankeresztül az országúton. Rach, — dach, — dach: Valahol az ellenségnek egy gépfegyvere van. Lėjzer hasravágódik. A lábából valami meleg folyik az országútra. Még egy sortűz, továbbkúszik. A társai fedezik. Eléri a csöppséget, kú-

---

Becsüld meg helyesen az ellenséget. Ne becsüld le, nehogy meglepjen. Ne becsüld túl képességeit, nehogy szíved ellágyuljon.

szik, ott van mellette. Érzik az elégett benzin szaga. A lába ég, mint egy tűzhely. Sebaj, a csöppség ismét a kezében van.

Felkúszik a soffőr fulkéjébe. A kormány ép. Körülötte az arabok szétszórt dolgai. Fegyver, gránát. Lézzer megpróbál begyújtani. Darál, darál... gyujt. A ballába félelmetesen fáj, de a motor jár, a gumik mind kilőve. De azért mégis. Talán feljut az országútra. Bekapcsolja az elsőbe, a motor zúg és a csöppség erőlködik. »Nu, nu« — biztatja, »kedvesem, most vagy soha...«

Késő volt. Az ellenség erősítést hozott. Pokoli tüzet nyitnak a csöppségre. Ezra és a többiek a földhöz tapadva szóhoz sem jutnak. Míg ők is segítséget kapnak, eltelik egy jó idő. Mi lesz?

Lézzer kinéz a kémlelőn, Ezra jelt ad egy lámpával, hogy hagyja el az autót. »Nem!, nem, többé én el nem hagyom, ha beleszakadok, akkor sem«.

De mit tegyen?

Kimenteni már nincs lehetőség. Három gránát van az autóban és három van az ő derékszíján. Mind a hatot elhelyezi a motorház mellé. Hat gránát, ez már valami. Összeköti őket egy vasdróttal és odaerősíti a kormányrúd tövéhez. A biztostió gyűrűket felfűzi, hogy egy rántással mindet fel lehessen szabadítani. És most gyérünk tovább. Egyetlen rántással a csöppség szétrobban. Lézzer, tekint, az ellenség közeledik. A Sten-csővét kidugja a kémlelőn. Kiürít egy raktárt és egy másodikat. Nagyszerű! Az előrenyomulás megakadt. Kinyitja az ajtót és az autó alá kúszik. Felfedezték. Feléje irányítják a lövéseket. Hol vannak a többiek? — Amoda. Még egy raktár. Ne feledd, hogy magadnak is rezerválj egy golyót. De vége, innen mozdulni nem lehet. Az országúton lehetetlen átmenni. Az ördögbe is, a drótból leszakadt egy darab. Most már csak itt lehet robbantani, helyben!

Lézzer mint egy gombolyag húzódik meg a gép alatt. Látja a port, ami ráragadt a motorrészekre, a hosszú utakon. A rozsdás cső, amelyre krétával van írva: *Sosánna*.

Ime a drótnak a vége; egy rántás és a csöppség nincs többé; és Te sem vagy többé. Nem! Szökni kellene. *Szökni*. Majd elfogjuk máskor. Menekülni, meg kell menekülni...

A golyók már az autó alatt kutatnak utána. Ugylátszik, a többiek helyzete sem a legrózsásabb, Lézzer, miattad nem hírnak mozdulni. Várnak rád. A legnagyobb veszélyben vannak, várják, hogy végrehajtsd a *parancsot*. Robbantsd fel, robbantsd fel a csöppséget,

hogy ne essen ismét az ellenség kezére. Húzd meg a drótot...
rajta!

Reggel 9.40-kor történt.

„Léjzer csöppsege“ megrázkódott és hatalmas robbanással szakadt szét. Mellette a rohamra induló arabok holttesteit. A váz alatt Léjzer, egyik kezében egy szakadt drótdarab.

Egy öntöttvas csődarabon elmosódott krétajelek látszottak.

A parancsnoknak taktikai alapelveket kell elsajátítania és nem terepgyakorlatok sablonjait. Az elmélet célja, hogy azt gyakorlatra alkalmazza; és nem pedig, hogy a gyakorlatot alakítsa az elméletnek megfelelően. Az alapelvek szem előtt tartása, de a helyszínen való mindenkori rugalmasság — ezek a tulajdonságok jellemzik a jó parancsnokot.

Harcosaink szelleme legfőbb fegyverünk. Taktikai alapelveink az értelmesség és a bátorság. Az eszmei felvilágosítás az a gyújtó anyag (hajtó erő), amely harcunk kereteit mozgásba hozza. És ha ezzel rendelkezünk — a többit is el fogjuk érni.

A fegyelmezett katona nem csavar a gépezetben. Az ember, aki függetlenségét egy magasabb cél érdekében és tudatosan áldozza fel, — szabad ember.

Mondottuk: hogy népünk úttörői leszünk, újjáéledéséért és szabadságáért vívott harcában. A hitjasvutért kellett küzdenünk — a hitjasvutért küzdöttünk. A mandatárius elnyomó ellen kellett küzdenünk — akkor azt tettük. Amikor szükséges volt — a haapala harcát vívtuk: a harc egy — a frontok számosak.

Levél

ismeretlen testvéremhez

Testvérem! Éjjel van, júniusi éjszaka, sok villanyfény... hatalmas a város... Az utcákon szebbnél szebb színekben pompáznak a neonfények... szobámba lépek és villanyt gyújtva első pillantásom egy levélre esett. A levelet Erecből küldték — május 16-án, egy nappal a Zsidó Állam kikiáltása után. A bélyegeket már a zsidó posta adta ki!

A szobában csend volt. Öten voltunk benn csupán — a négy bélyeg és én... Gondolkoztam, kis esemény csak — levél és rajta zsidó bélyeg! Mégis úgy tűnt nekem, mintha ismeretlen kéz körmeivel vésett volna dátumot történelmünkbe. Ugy éreztem, hogy a történelem szele felborzolta hajamat és megmozgatta szobámban a virágokat. Az első pillanatban ki akartam tární az ablakokat és belekiabálni az éjszakába határtalan boldogságomat, vágyódásomat. Olyan pillanat volt ez, amikor megédzett harcosok arcát ellepik a könnyek és a romok fölött áttör a reménység sugara. A pillanat ezt suttogta nekem: — Kétezer év után visszatértem... Nehezen ismerem rátok, de tudom, hogy vártatok...

Mintha valamit visszakaptál volna, amit régen elveszettnek hittél, kedves, drága szent értékeket... és nem is tudod, hogyan fogadjad? Egy szót sem szólsz, mert a szavak csak zavarnak... Kezedbe veszed a borítékot, nézed a zsidó bélyeget, érzed az otthon illatát... és úgy érzed, te is részese vagy annak a nagy zsidó közösségnek, amely szabadságát vívta ki. És akkor visszatekintesz kétezer évre, egészen addig a keserű, sorsdöntő napig — a Szentély pusztulásáig. És megpróbálsz felfogni a szavak jelentőségét: kétezerévi galut után héber bélyegek kerülnek a borítékokra...

Testvérem! Bocsáss meg, mert elérzékenyültem, de mi is

elérzékenyülhetünk. Láttam a sztalingrádi harcok orosz naplóját. A napló leír egy pillanatot, amikor az északi és nyugati bekerítő hadsereg találkozik. A katonák ott állnak teljes felszerelésben, a háború megedzette őket, sok ütközetten estek át és . . . sírnak . . . egyszerűen sírnak . . .

Itt is két tábor találkozik — az egyik kétezer évig harcolt, hogy megteremthesse a szabad zsidó állam bélyegét, és az Ország, amely kétezer évig várt erre a pillanatra . . .

És tovább gondolkoztam: hogyan bírod magad átélni ezt az egész dolgot? Ekkor jutottál eszembe és elhatároztam, hogy mesélek neked, majd elbeszélgetünk egy kicsit!

Testvérem! Hogy nem tudom a nevedet? Ki vagy? Mivel foglalkozol? Hol laksz? Egyet tudok: zsidó ifjú vagy. Láttalak tegnap — az utcán, üzletben, gyűlésen, az egyetemen, a műhelyben, az Operában, beteg anyád ágya mellett. Voltaképpen ismerlek is. Tudom min mentél keresztül: deportáltak, lágerben voltál, keresztény papirokkal bujkáltál. Tudom — családoból, akik nagyon közel álltak hozzád, sokan nincsenek már. Tudom, hogy a háborús évek számodra is a szenvedés, félelem és keserűség évei voltak. Tudom, hogy vágyódom imádkoztál a felszabadulás, a bosszú napjáért. Tudom, ez a háború sok mindent mutatott meg Neked:

1. a zsidó nép nem menekülhet sorsa elől;
2. egy a sorsa az egész népnek, akár akarja, akár nem;
3. pusztulásunknak a galut az oka, szétszóródva élünk, gyengék vagyunk, ezért gyűlölnék bennünket és ezért hiányoznak belőlünk a menekülés legminimálisabb adottságai is;

4. semilyen földrajzi határ nem lehet biztosíték a pusztulás megakadályozására és az ideiglenes biztonság nem tarthat örökké;

5. a zsidó nép előtt csak egy választás van: ellene szegülni sorsának és legyőzni azt — *likvidálni a galutot!*

Testvérem! Szeretnék találkozni Veled, hogy feltehessek néhány kérdést. Én — az ereci születésű zsidó ifjú — tudni szeretném, mi a véleményed az Országunkban dúló háborúról? Így gondolkoztam: ugyanaz az ellenség, aki minket üt, ölte még rokonaidat. Arra gondoltam: hiszen olvasod az ujságokban, hallod a rádióban és ma már a legmagasabb helyeket foglalkoztatja az egész probléma a világpolitikában. Ez a világ jövőjének leglényegesebb tényezője — és mit szól ehhez ő, a galuti zsidó.

ifjú? Hiszen ő is zsidó — testvérem! Hiszen ez a háború zsidók harca! Ő is szereti a szabadságot és ez valóban szabadságharc, a szó legnemesebb értelmében. Hiszen ő is antifasiszta és ez élet-halálharc a fasizmus ellen. De nemcsak ideológiai harc, hanem fegyveres háború, Andersék, Mihajlovičsék, a muftiék és Farran bandái ellen... harc a sötét feudallizmus ellen...

Láttalak, táncoltál a kávéházban... szépen táncoltál... A zene is gyönyörű volt... Egy pillanatig azt gondoltam: jó — táncoljon az ifjúság, mert fiatal és örül az életnek. De hirtelen — megbocsátasz furcsa gondolatoméért! — úgy éreztem, valami nincs rendjén ezzel a tánccal... igen... a jazz másik hangot nyom el, nagyon közeli hangot, a jeruzsálemi fegyverek ropogását, az egész kiáltás, amely feléd is tör. Azt gondoltam: A szó eredeti értelmében táncolni, — igaz örömtáncot — csak szabad ember, szabad nép fia táncolhat... Ugy érzem, mintha te valamit eltakarnál, mintha valamit el akarnál felejteni... Ugy-e így van!

Tudom — fiatal vagy, szereted az igazságot és a szépséget; gyűlölöd az elnyomatást, a kizsákmányolást, a gyilkolást. Gyűlölöd mindent, amit fasizmusnak neveznek... Hallottam, amikor Madrid dalát énekelted, forró, testvéri érzések leptek el... Tudom, a görög partizánháború tiszteletet és megbecsülést ébreszt benned... Engedd meg, hogy egy kérdést tegyek fel neked: Nem hasonlít-e a jeruzsálemi harc a madridi csatához? Vajjon nem világháború dúlt-e ott is? Egyik oldalon egy kis nép áll, amely megedződött a szenvedésekben, számban erősen megfogyatkozott a világháborúban és eltökélte, hogy felszabadítja magát, új társadalmat, igazi kulturát fog építeni, hogy hordozója és részese legyen a világ haladó táborának. A másik oldalon ott találjuk a támadó, durva, lelkiismeretlen imperializmust, amely példátlan cinizmussal és aljassággal indítja harcba ellenünk az emberek legaljasabbját, hogy keresztülvihesse véres terveit az olaj megkaparintása érdekében és bázist teremtsen keleten a harmadik világháború előkészítésében.

A zsidó nép minden erejét harcba veti ebben a háborúban. Két alternatíva áll előtte: boldog és szép életet élni, — vagy meghalni, eltűnni a történelem színpadáról. Te nem egyezhetsz bele a második alternatívába. De ez nem is fog megtörténni,

mert erősek vagyunk és győzni fogunk, viszont a győzelemért harcolnunk kell.

Te voltaképpen benemavatkozási politikát folytatsz, azt a politikát, amelyet kritizálsz és harcolsz ellene. Nekünk nem csupán együttérzésre, gyászünnepélyre, sajnálkozásra és tapsra van szükségünk, hanem egyszerűen segítségre: fegyverre, nyersanyagra, emberre! Te rendelkezél az összes adottságokkal, hogy segítséget adj!

Igaz, küzdelmünk nem elszigetelt, hanem részei vagyunk egy hosszú frontnak. Azzal állunk, vagy bukunk. Annak a frontnak vagyunk része, amely az egész világon végighúzódik és szárazföldeket, tengereket, országokat, emberi társadalmakat választ el egymástól. Mi részei vagyunk annak, amit a holnap erejének hívnak. A Szovjetunió és a világ haladó népei támogatnak bennünket. A dolog világos — egyedül mi képezzük Keleten a progresszív elemet. A sivatag szívében, betegség és elmaradottság közepette hangyaszorgalommal gyönyörű épületeket emeltünk, egy népet élesztettünk fel, nyelvet, mezőgazdaságot, ipart, művészetet, tudományt... Határtalan erőfeszítésre volt ehhez szükség, nagy odaadással, szüntelen harcban valósítottuk meg... Az imperializmus épületének alapja a tudatlanság, a nyomor; ezért lát ellenséget bennünk, ezért akar politikailag megsemmisíteni, szűk gettókba zárni, hogy ne kelljen többé mások kegyéből élnünk, sorsunkat saját kezünkbe akarjuk venni és teljes életet akarunk élni. Ma olyan erőt jelentünk már, amelyet nem lehet megsemmisíteni. Hónapok óta harcol ellenünk a reakció a nagy arab sivatag minden irányából, mozgósítva zászlaja alá mindent, ami gyűlölt, rút és utálatos. Népünk azonban szokatlanul hősiessé szellemet mutat...

Testvérem! Nehéz lenne egyes eseteket elmesélni. Hősi korszak ez, amelyhez nem volt még hasonló, egy egész nép hőstette ez, amely tűzben edződött. Annak a népnek a hőstette, amely teleszívta magát a szabadság levegőjével és semmi áron nem akar a gettóba visszamenni. Ez a nép kiegyenesítette már gerincét, felemelte fejét és többé nem fogja meghajtani... A kényszerűség csodálatos tulajdonságokat fejlesztett ki ebben a népben és bátor harcosokat, tehetséges hadvezéreket termelt ki magából...

Az ellenségés bandák nem tehettek ellenünk semmit, visszavertük őket. Amikor a Zsidó Államot kihirdettük, meg-

mutatta ellenségünk a foga fehérét és hozzáfogott Országunk minden oldalról való elözönléséhez. Azt hitte, hogy így likvidálhatja az egész problémát, de abba az acélfalba ütközött, amelyet embereink — férfiak, asszonyok, ifjúság építettek. A zsidó apa is bevonult . . . Megindult felénk a segítség, a fegyver: és a harc az ellenség vereségével fejeződött be.

Azt kérdezem tőled: A harci zaj nem jutott el hozzád? Az a nehéz harc, amelyet néped ma folytat, semilyen visszhangot nem ébresztett benned? Az ujságok, amelyek fivéride és nővéridei harcat hirdetik, nem készitettek semilyen belső számadásra? Nem tetted fel magadnak a kérdést: mi legyen részem e harcban, mi a feladatom ebben az órában?

Tudom — be akarod fejezni tanulmányaidat. Kis vagyonod van. Csendes életet akarsz élni egyedül. Mindezt megértem. De felelj nekem: mi értelme és értéke van szabadságról és békéről alkotott elképzeléseidnek, ha látod, hogy segíthetnél volna népednek és nem tetted meg!? Átháríthatod-e másokra a felelősség terhét, megszökhetsz-e a felelősség alól, amikor mások ezt a terhet már hónapok, évek óta pihenés nélkül viselik!? Hisz parazita vagy akkor, ha túród, hogy mások dolgoznak, vállalják a veszélyt és kivívják a győzelmet . . . Te is ehhez a néphez tartozol, mert a te néped harca folyik hozzátartozóid gyilkosai ellen. Ez a te egyéni bosszúd Auschwitzért, a lágerekért, a sok fájdalomért és a szégyenteljes gyengeségért és tehetetlenségért.

Tetsvérem! Az a törvény, hogy háborúban minden népmozgósítsa minden fiát . . . Lehet, hogy nem látsz jövőt magad számára Erec Jiszraélben és inkább választod az örökös galuti életet. Rendben van. De ekkor is kötelességed rendelkezésére felajánlani magad a háború tartamára, esetleg egy évre, hogy azután határozz további utadról.

Testvérem! Szükségünk van rád! Szükségünk van minden emberre, mert kevesen vagyunk és sok az ellenségünk. Katonára, tengerészre, pilótára, orvosra, mérnökre, ápolónőre, távirászra, tudósra — mindre szükségünk van. Mindenki jöjjön, aki segíteni tud.

Eljön majd az óra, amikor számadást fog követelni a zsidó történelem és nincsenek már messze azok a napok, amikor béke és gazdagság fog honolni az Országban. Akkor odamegyünk

minden testvérünkhöz és megkérdezzük tőle: Mit tettél népedért? — És én veled együtt azt szeretném felelni: Mindent megtettünk — amit csak tudtunk — népünk harcaért.

Nem engedlek pihenni, sem pedig felejteni. Utánad megyek mindig, a nap és éjszaka minden órájában. Hőseink nevében, — akik életüket adták szabadságunkért — felszólítlak. Felszólítlak a világ valamennyi zsidója nevében, akik mind szabad és nyugodt életet akarnak élni. Felszólítlak nemzedékünk csodálatos munkája nevében, akik élet-halálharcot vívnak ma. Felszólítlak elégetett, elpusztított, megfojtott testvéreink nevében, a szégyen és fájdalom nevében, mert gyengék és gerinctelenek voltunk. Felszólítlak saját érdekedben, zsidó és emberi büszkeségünk nevében: — Gyere népünk ellensége ellen, hogy megbosszuljuk a deportálás, a lágerek, az elhagyatottság és az árvaság megaláztatását.

Most fordulok hozzád, amikor már zsidó bélyegeket ragasztanak a borítékokra és Izrael országa megvalósult már.

Felszólítlak: csatlakozz hozzánk — a szabadságharcosok frontjához, a zsidó nép harcahoz.

Erőnk napról-napra minden területen nő. Barátaink támogatnak, a győzelem a miénk. Segíts te is ebben, hogy minél előbb megvalósulhasson.

A világ minden tájáról találhatsz közöttünk chavérokot. Barátságot és szeretetet fogsz találni, megtalálod körünkben azt, amit egyszer elvesztettél: — hitet az emberben. Te is küzdeni fogsz ebben a harcban, amelynél igazságosabb, tisztább nem létezik... Ha eljön a béke és ha kardjainkat ásókké kovácsoljuk, akkor tiszta lelkiismerettel mondhatjuk majd: teljesítettük kötelességünket.

Testvérem! Késő van már! Ugy érzem, hogy én már sokat beszéltem, de válaszodat nem hallottam még. Várom rá, felelj...!!!

A viszonzlás reményében szorítom kezedet: Chazak — légy erős!

TESTVÉRED.

A harcból az kerül ki, aki abba beleveti magát.

A Haapala ösvényein

Tengerészeink hatvankét maapil hajót vezettek, néhány tízezer maapillal, aki Európa és Észak-Afrika különböző kikötőiből indultak el, hogy áttörjék a brit blokádot és tetteikkel bizonyítsák be a zsidók harcát az elnyomás uralma ellen.

Néhánynak sikerült áttörni a blokádot, de néhányukat elfogták és embereiket Ciprusra szállították. Ne felejtsük el — értük és drága rakományukért harcolunk! Szükségünk van a zsidó önállóságra, hogy megnyithassuk a tömeges zsidó alija számára Erec kapuit.

A harc nem szűnt meg. Továbbra is harcolunk legelemibb jogunkért — az alija jogáért. — és ez azt jelenti, hogy Erec Jiszraélben olyan rendszert építünk fel, amely nemcsak a jelenlegi errec-jiszraéli zsidó jisuv, hanem a cionizmus problémáját is meg tudja oldani.

A következőkben közöljük az 1945 augusztusától — a mai napig elindult maapil hajók listáját:

1945.

Augusztus	<i>Dalin</i>
Szeptember	<i>Natan I.</i>
„	<i>Gavriél</i>
„	<i>Péter I.</i>
Október	<i>Natan II.</i>
„	<i>Péter II.</i>
November	<i>Berl Katzenelson</i>
„	<i>Chana Szenes</i>

1946.

Január	<i>Enzo Serini</i>
Március	<i>Wingate</i>
„	<i>Tel-Cháj</i>
Május	<i>Max Nordau</i>
„	<i>Élijáhu Golomb</i>
„	<i>Dov Hosz</i>
Június	<i>Chaviva Reik</i>
„	<i>Wagewood</i>
Július	<i>Hagana</i>
„	<i>Biria</i>
„	<i>Zsidó Brigád</i>
Augusztus	<i>Jagur</i>
„	<i>Henriette Szold</i>
„	<i>Katriél Jaffe</i>
„	<i>23 hős (akik Szíriában estek el)</i>
„	<i>Amiram</i>
Szeptember	<i>Négy szabadságjog</i>
„	<i>Palmach</i>
„	<i>Bracha Fuld</i>
Október	<i>Latrun</i>
November	<i>Kneszet Jiszraél</i>
December	<i>Raffiach</i>

1947.

Február	<i>Negevbe</i>
„	<i>A névtelen maapil</i>
„	<i>Chajim Arlosoroff</i>
Március	<i>Sabtai Luzzinszky</i>
„	<i>Haza</i>
Április	<i>Herzl</i>
„	<i>Seár jásuu (Visszatér Izrael maradványa)</i>

Május	<i>Hatikva</i>
„	<i>Gettók lázadása</i>
„	<i>Jehuda Halévy</i>
Július	<i>Exodus 1947.</i>
„	<i>Aziv híd hősei</i>
„	<i>Sivat Cion (Visszatérés Cionba.)</i>
Szeptember	<i>Al-Af-Pi (csak azért is)</i>
Október	<i>Geulá — megváltás</i>
„	<i>A Zsidó Állam</i>
November	<i>Előre</i>
„	<i>Alija</i>
December	<i>Az áttörők</i>
„	<i>Nem félemlíttek meg bennünket</i>
„	<i>November 29</i>

1948.

Január	<i>Kibbuc galujot — ga- lutok egyesülése</i>
„	<i>Önállóság</i>
„	<i>Egyesült Nemzetek</i>
Február	<i>35 Kfar-Ecioni hős</i>
„	<i>Ostromlott Jeruzsálem</i>
„	<i>Büszkeség</i>
„	<i>Ifjak és harcosok</i>
Március	<i>Jöchi-Am</i>
Április	<i>Nachson</i>
„	<i>Tirat Cvi</i>
„	<i>Mismar Haémek</i>

Válasz

az olasz kapitány pohárköszöntőjére

Felhők lovagolnak a szél-paripán,
— sebj! — befejeztük a munkát!
Reá emelünk poharat, kapitány,
és arra, hogy újra törünk át!

Nem ismeri ezt az utat a világ,
térképre sem írta le senki,
nem hirdetik ezt utazó-irodák —
de a nép sose fogja feledni.

E szürke hajókról a vers, a regény
szól majd az idők folyamán még.
Irigyelni fog akkor a többi legény,
irigyelni fog sok kapitány még.

Titkát e csapatnak az éj nyeli el —
legyen áldva a tette örökre!
Hisz láttad: a vállon a partra cipel
egy népet az ősi rögökre.

Igyunk a vad éjre a munka után,
veszélyben a partra törőkre,
e szürke hajóra igyunk, kapitány,
s az összes utána jövőkre!

Igyunk a fiúkra, kik éj idején
sötétben elértek a partra
a pontos időre, találka helyén,
üldözve, esőbe, viharba.

Megírja ezekről is hősi dalát
egyszer, kiben él ez a szellem:
hogy vivja az új trafalgari csatát
egy bárka hajóhadak ellen.

Felhők lovagolnak a szél-paripán,
— sebaj! — befejezzük a munkát!
Reá emelünk poharat, kapitány,
és arra, hogy újra törünk át!

Egyszer a sarokban a korcsmapadon
chiantival űzve a gondot
bagód kiköpöd s mosolyogsz magadon:
„Eh! Cimbora, vének e csontok!

Bejártam a földet, e nagy tököt én
de azóta es — Santa Maria! —
nem áztam el úgy, ahogy éj idején
öntött nyakon ott Naharia.“

S elmondjuk: „Azóta kinyitva kapunk,
befogad ma ezer s ezer embert.
S tudod, ki nyitotta ki? Kis csapatunk,
legyőzve az éjjel a tengert.“

„Bizony“ — kacagod — „se hajó, se radar
nem tudta elérni a bárkát!“

Egy szitkot a szád olaszul lehadar
s kihunynak a parton a lámpák . . .

Így lesz! S e vad éjre a munka után,
veszélyben a partra törőkre,
e szürke hajóra igyunk, kapitány
s az összes utána jövőkre!

Ford.: DAN LIVNI   NATHAN ALTERMANN

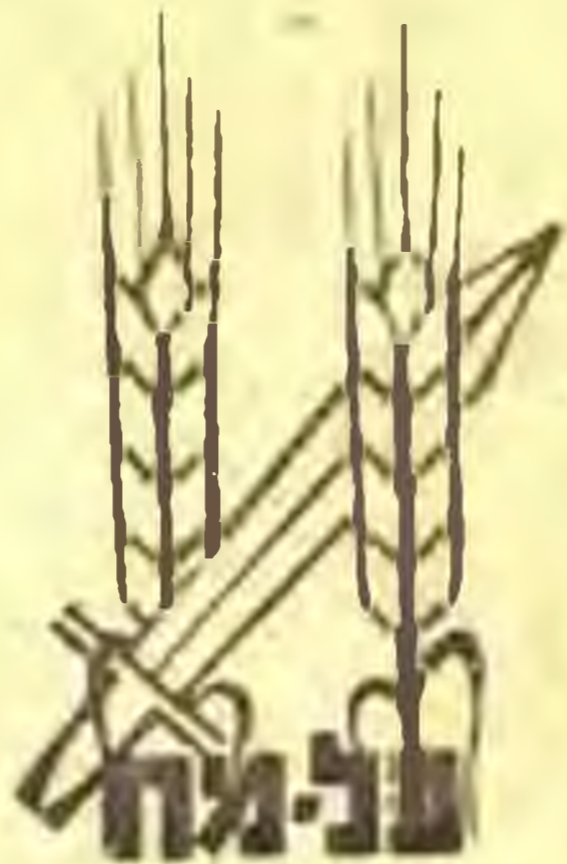

Felelős kiadó: Megyeri József

Béke-nyomda, Pesterzsébet, Táncsics-ú. 4. F. v. Rajkai H. - Tel.: 144-241

LELTÁROZVA

A zsidó nép háborús történetében Gideon és Juda Makkabi korával kezdve megismétlődő jelenség: hogy kevesen sokakkal állunk szemben. Ilyen jelenséggel nézünk szemben napjainkban is. Ne hozzunk szégyent e sorsra. Megdönthetetlen a hitünk, hogy a megmaradott zsidó nép védelme saját földjén hu kezekbe van letéve, melyek nem fognak csalódást okozni a helytállás döntő napján.

(Berl Katzenelson,